

Záznam z 57. zasedání Rady pro ZRS

1. Agenda 57. zasedání Rady pro ZRS

57. zasedání Rady pro ZRS řídil zástupce náměstka pro řízení sekce mimoevropských zemí, ekonomické a rozvojové spolupráce MZV Marek Svoboda (**ZNM SED**), který omluvil neúčast náměstka Martina Tlapy pro nemoc a ředitele ORS MZV V. Báalka kvůli zahraniční služební cestě. Program byl schválen v navržené podobě.

2. Tematické informace, příprava a implementace koncepčních materiálů

2.1 Implementace strategických dokumentů k ZRS

ZNM SED informoval, že v současné době probíhá **identifikace rozvojových aktivit na rok 2020**, do níž jsou v souladu s novou Metodikou ZRS ČR zapojeny zastupitelské úřady ČR v prioritních zemích, ČRA a ORS MZV i pracovní skupina pro identifikace při Radě pro ZRS.

Dále přítomné seznámil s rozšířením nového nástroje **vázaných peněžních darů** po Sýrii a Iráku rovněž do Palestiny. Vedle MZV tak vázané peněžní dary může implementovat též ČRA na základě nově zpracované metodiky, takže je možné vázané dary realizovat v prioritních zemích dvoustranné ZRS i prioritních zemích humanitární pomoci.

ZNM SED rovněž představil **Štěpánku Liteckou jako novou dočasnou ředitelku České rozvojové agentury s platností od 20. listopadu**. Zároveň se připravuje vyhlášení výběrového řízení na nového ředitele – odkaz na vyhlášení bude MZV s Radou pro ZRS sdílet.

V multilaterální oblasti MZV dokončuje čerpání prostředků schválených v Plánu ZRS, které zahrnují každoroční vklad do svěřeneckého fondu ČR při UNDP Istanbul (17 mil. Kč), financování programu na vysílání mladých dobrovolníků do prioritních zemí při UNV (10 mil. Kč) a také spolupráci s FAO, v součinnosti s Ministerstvem zemědělství (4 mil. Kč).

V diskusi k tomuto bodu se **FoRS** dotázal na harmonogram revize programů spolupráce s prioritními zeměmi a **MZe** na využívání pracovní skupiny pro identifikaci a další harmonogram identifikace projektů vč. informace o ne/schválených projektech.

ZNM SED v odpovědi na první otázku potvrdil, že od minulého zasedání Rady nedošlo z kapacitních důvodů k pokroku. Pokud jde o pracovní skupinu pro identifikace, v říjnu posuzovala první várku námětů na rok 2020, v současné době posuzuje návrh vázaného peněžního daru pro Palestinu. Na podnět MZe bylo přislíbeno sdílení aktuálního přehledu námětů na projekty ZRS v roce 2020.

2.2	Evaluace 2019 a 2020
-----	----------------------

ZNM SED připomněl, že v roce 2019 proběhly **čtyři komplexní evaluace programů** realizovaných dosud v gesci České rozvojové agentury. Šlo o dotační programy rozvojově-ekonomické spolupráce (B2B), trilaterální spolupráce a vysílání učitelů do prioritních zemí, a programu na vysílání expertů. Výstupy z těchto evaluací jsou k dispozici na webu MZV a jsou využívány při probíhající revizi příslušných programů.

V návaznosti na **Plán evaluací na rok 2020**, který byl schválen na zářijovém zasedání Rady pro ZRS, proběhl seminář pro evaluátory a byla rozeslána žádost o nominaci zástupců dotčených resortů do hodnotících komisí, které budou vybírat mezi evaluačními zakázkami, a do referenčních skupin k jednotlivým evaluacím. MZV si spolupráce s resorty při realizaci evaluací velmi cení a doufá v její pokračování.

2.3	Humanitární pomoc 2019 a 2020
-----	-------------------------------

ZNM SED shrnul, že během roku 2019 bylo z humanitárního rozpočtu MZV v celkové výši 218 mil. Kč podpořeno **50 humanitárních aktivit ve 26 zemích**. V současné době probíhá schvalování posledních tří aktivit za rok 2019, rozpočet bude plně vyčerpán. Zároveň ministr zahraničních věcí schválil též pomoc pro Albánii postiženou zemětřesením, která však již bude financována z rozpočtu na rok 2020.

Kromě rozpočtu na humanitární pomoc ORS MZV v roce 2019 realizoval **deset humanitárních projektů v souhrnné hodnotě 40 mil. Kč** v rámci **asistenčního programu pro Sýrii**.

V současné době ORS MZV připravuje Operační strategii humanitární pomoci ČR na rok 2020 a dotační výzvy, k nimž se v pondělí 2. 12. uskuteční seminář. Celkem je na humanitární pomoc v rámci Plánu ZRS na rok 2020 vyčleněno 220 mil. Kč.

2.4	Nový rámec trilaterálních projektů
-----	------------------------------------

ZNM SED s odkazem na výstupy z evaluací uvedl, že MZV v součinnosti s ČRA a FoRS připravilo **strategický rámec programu Trilaterální spolupráce**. Rámec jasně vymezil cíle i geografické a tematické zaměření programu (nově bude program zaměřen na prioritní a specifické země bilaterální ZRS a cílové země humanitární pomoci; tematicky bude důraz kladen na původní česká řešení a jejich inovativnost). Byl také stanoven transparentní výběrový proces. Ke zjednodušení pro realizátory dojde tím, že budou akceptovány programové dokumenty i výstupy z monitoringu a závěrečné zprávy vytvářené pro hlavního donora. Tento strategický rámec byl schválen vedením MZV a je zveřejněn na webových stránkách MZV.

2.5	Nový rámec dalších programů ZRS ČR (Program B2B, Program posilování kapacit veřejných vysokých škol, Program vysílání expertů)
-----	--

ZNM SED dále podal stručnou informaci o připravovaných strategických rámcích dalších programů.

U **programu B2B** je v novém strategickém rámci jasněji vymezen hlavní cíl, kterým je rozvoj soukromého sektoru v cílové zemi. Programu bude více provázán s Mapou oborových příležitostí MZV při posuzování cílových zemí i sektorů. Zavedena bude podmínka stabilní existence a obratu společností, které se budou o zapojení do programu ucházet (min. 3 roky a trojnásobný obrat vůči žádané výši dotace). Upraveny byly také podmínky pro realizační fázi, aby si nekonkurovala s novým nástrojem Záruka ZRS.

V případě dotačního programu **Vysílání učitelů** došlo k jeho přesunu na MZV, aby byla možná užší provázanost s programem rozvojových stipendií a součinnost s MŠMT. Program bude tematicky rozšířen a v souladu s tím i přejmenován na „Posilování kapacit veřejných vysokých škol v rozvojových zemích“. Nově bude umožněna vedle výuky také podpora managementu a vzájemná výměna pedagogů i studentů. Rámec byl připraven v součinnosti s MŠMT a je ve schvalovacím procesu. Dotační výzva na příští rok bude vyhlášena v gesci MZV počátkem prosince.

Také u programu **Vysílání expertů** připravuje MZV nový strategický rámec, který zohlední obdržaná evaluační doporučení i poznatky získané od focal pointů z jednotlivých resortů. U tohoto programu probíhá diskuse o konkrétních parametrech v rámci MZV i s UNDP Istanbul, kde je rovněž vysílání expertů zahrnuto.

Všechny strategické rámce budou po schválení publikovány a odkazy na ně sdíleny s Radou pro ZRS.

V diskusi k tomuto bodu **MZe** upozornilo, že se s Mapou oborových příležitostí neshoduje v dílčích prioritách v zemědělské a potravinářské oblasti – z tohoto důvodu by uvítalo své zapojení do posuzování zemědělsky zaměřených projektů B2B.

ZNM SED v odpovědi poukázal na široký konzultační proces s resorty při každoroční aktualizaci Mapy oborových příležitostí a vyzval resorty k aktivnějšímu zapojení právě i vzhledem k novému využití Mapy pro rozvojové účely.

2.6	Informace ředitele ČRA
-----	------------------------

V pravidelném bodu informovala zástupkyně ředitelky ČRA Blanka Remešová (**ZŘ ČRA**) o přehledu čerpání rozpočtu, který bude rozeslán s finálním zápisem. ČRA předpokládá, že plánovaný rozpočet bude plně vyčerpán. ČRA v současné době vyhláší dotační výzvy na projekty s počátkem realizace v roce 2020; rozpočtová opatření a veřejné zakázky budou realizovány počátkem roku 2020.

Ředitelka ČRA Štěpánka Litecká avizovala rozeslání poptávky na vybrané ZÚ k předložení dalších námětů, protože několik původně zamýšlených námětů bylo po důkladné identifikaci

57. zasedání Rady pro ZRS, 28. 11. 2019

vyřazeno např. vzhledem k nedostatečným předpokladům nebo převzetí jiným donorem. ŘČRA rovněž přislíbila, že v roce 2020 ČRA začne snižovat akumulované nároky z nespotebovaných výdajů.

ZNM SED na závěr tohoto bodu informoval, že 25. listopadu vláda schválila návrh na využití části nespotebovaných prostředků ČRA z letošního roku ve výši 50 mil. Kč na tři peněžní dary v prioritních zemích ZRS. Konkrétně bude 10 mil. Kč poskytnuto Mezinárodnímu výboru Červeného kříže (ICRC) na Ukrajinu, 20 mil. Kč Úřadu Vysokého komisaře pro uprchlíky (UNHCR) do Zambie a 20 mil. Kč Úřadu OSN pro snižování rizika katastrof (UNDRR) na snižování rizika katastrof ve všech šesti prioritních zemích ZRS ČR.

3. Informace o konaných a plánovaných akcích

3.1 Informace o vývoji v EU v oblasti ZRS a HP

ZNM SED informoval, že 25. listopadu 2019 proběhlo v Bruselu zasedání **Rady pro zahraniční věci (FAC) ve formátu ministrů pro rozvoj (DEV)**, na kterém ČR zastupoval stálý představitel ČR při EU J. Dürr a ředitel ORS MZV V. Bálek. Shrnutí výstupů z jednání, které se týkalo zejména nové finanční architektury pro rozvoj po roce 2020 a možnosti podpory zemí v tranzici na příkladu Etiopie, je přiloženo.

Na okraj zasedání se ředitel ORS MZV setkal s **novým generálním ředitelem EU pro rozvoj, Koenem Doensem**. Předmětem diskuze byly zejména možnosti větší angažovanosti českých subjektů v evropských rozvojových projektech. Koen Doens vyjádřil velký zájem Evropské komise o zapojení menších členských států v novém programovacím období i v chystaném víceletém finančním rámci EU. V návaznosti na toto jednání také **nová evropská komisařka pro mezinárodní spolupráci Jutta Urpilainen** projevila zájem navštívit v prvním čtvrtletí 2020 Českou republiku.

Na zasedání Rady FAC/DEV bezprostředně navázalo **setkání vrchních ředitelů EU pro humanitární pomoc (25. 11.) a pro rozvoj (26. 11.)**. Na obou jednáních ČR reprezentoval ředitel ORS MZV. V humanitární části byly přijaty Závěry Rady k mezinárodní pomoci a mezinárodnímu humanitárnímu právu; dalším předmětem jednání byla hospodárnost humanitárních aktivit a otázka financování rozsáhlých asistenčních multilaterálních programů; a v neposlední řadě byl diskutován aktuální vývoj v Sýrii. V rozvojové části se diskuze soustředila na financování cílů udržitelného rozvoje (s důrazem na roli soukromého sektoru) a na výzvy spojené s rozvojovým působením v Sahelu a Africkém rohu.

3.2 Debriefing z jednání s ICRC (7. – 8. 11.)

MZV podalo informaci o listopadové návštěvě zástupců Mezinárodního výboru Červeného kříže (ICRC) v Praze. Program zahrnul jednání na MZV a MV a rovněž seminář k aktivitám ICRC v Sahelu.

Zástupci ICRC zdůraznili **závažnost a komplexnost situace v zemích Sahelu**, kde mají široké vlastní zastoupení, včetně úzké spolupráce s místními asociacemi Červeného kříže a Červeného půlměsíce. Obavy z destabilizace se šíří z Mali a Burkiny Faso i do zemí jako jsou

57. zasedání Rady pro ZRS, 28. 11. 2019

Ghana, Senegal nebo Togo. Navzájem se ovlivňují také krize v Sahelu a v zemích kolem Čadského jezera, značný regionální vliv má pokračující nestabilita Libye.

Mezinárodní společenství by se dle ICRC mělo snažit vedle bezpečnostní stabilizace usilovat také o komplexní zlepšení sociálně-ekonomické situace populace, na niž vedle konfliktů dopadají i klimatické vlivy.

Dojednána byla pokračující **podpora stabilizačního projektu ICRC pro navrátilce v Iráku a spolupráce na Ukrajině**. ZÚ ČR v Bamaku a Dakaru budou hledat možnosti součinnosti s ICRC i místními asociacemi Červeného kříže a Červeného půlměsíce zejména v Mali, Nigeru a Burkině Faso v humanitární a stabilizační oblasti, včetně součinnosti s programem MEDEVAC.

3.3	Informace o aktivitách FoRS, PPZRS a dalších subjektů
-----	---

Zástupce **FoRS** připomněl Týden globálního vzdělávání (18. – 22. 11.), který byl letos zaměřen na dopady klimatických změn – FoRS získal záštitu ministrů zahraničí, školství, mládeže a tělovýchovy i životního prostředí.

Dále upozornil na říjnový Eurobarometr k podpoře občanů členských států pro rozvojové aktivity (<https://ec.europa.eu/europeaid/special-eurobarometer-eu-citizens-and-development-cooperation-2019>), kde si ČR výrazně pohoršila. FoRS v této souvislosti apeloval na intenzivnější úsilí o osvětu a globální rozvojové vzdělávání v ČR.

PPZRS uvedla, že v současné době prochází procesem transformace, monitoruje názory a požadavky jednotlivých členů a připravuje plán aktivit a činnosti na rok 2020.

MV informovalo o probíhajícím výběru projektů bezpečnostní rozvojové spolupráce na rok 2020. Celkem bylo posuzováno 32 projektů předkladatelů z řad Policejního prezidia, Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru i útvarů MV, z nichž největší počet míří na Ukrajinu, do Bosny a Hercegoviny, Moldavska a Gruzie, v rámci rozpočtu ve výši 8 mil. Kč, kromě toho byly navrženy také bezpečnostně rozvojové aktivity ve Vietnamu, Jordánsku nebo Zambii.

ZNM SED na závěr poděkoval za účast a indikoval, že další zasedání se uskuteční na přelomu ledna a února 2020.